

SADRŽAJ

PRVI DIO	15
Uvod	15
1. Pojam, izvori i osnovna načela nasljednog prava	15
1.1. Pojam i izvori nasljednog prava	15
1.2. Zakonska regulativa i nadležnost notara	17
1.3. Novi Zakon o nasljeđivanju u Federaciji BiH	18
1.4. Osnovna načela nasljednog prava	26
1.4.1 Načelo univerzalnosti i ravnopravnosti u nasljeđivanju	26
1.4.2. Načelo ograničenosti ili neograničenosti osnova pozivanja na naslijeđe	27
1.4.3. Načelo kumulacije osnova pozivanja na naslijeđe	27
1.4.4. Načelo ograničenosti slobode raspolaganja pravnim poslom za slučaj smrti i načelo formalizma	28
1.4.5. Načelo obavezne univerzalne sukcesije	28
2. Vremensko važenje normi nasljednog prava	29
3. Kolizione norme nasljednog prava	31
4. Uvjeti za nastanak nasljednopravnog odnosa (pretpostavke za nasljeđivanje)	33
4.1. Smrt ostavitelja	34
4.2. Postojanje ostavine	36
4.3. Postojanje nasljednika i sposobnost za nasljeđivanje	38
4.3.1. Postojanje nasljednika	39
4.3.2. Nesposobnost za nasljeđivanje	42
4.3.3. Nedostojnost za nasljeđivanje	43
4.3.3.1. Pojam i razlozi nedostojnosti za nasljeđivanje	43
4.3.3.2. Posljedice nedostojnosti za nasljeđivanje	47
4.3.3.3. Prestanak nedostojnosti za nasljeđivanje	48
4.4. Pravni osnov za nasljeđivanje	49
DRUGI DIO	52
Zakonsko nasljeđivanje i nužni dio	52
1. Nasljeđivanje na osnovu zakona	52
1.1. Pojam i načela	52
1.2. Krug zakonskih nasljednika i zakonski nasljedni redovi	58
1.2.1. Krug zakonskih nasljednika	58
1.2.2. Zakonski nasljedni redovi	60
1.2.2.1. Prvi nasljedni red	60
1.2.2.2. Drugi nasljedni red	63
1.2.2.3. Treći nasljedni red	65
1.2.2.4. Četvrti nasljedni red i ostali preci	66

1.2.3. Posebna pravila za neke nasljednike.....	66
1.2.3.1. Bračni odnosno vanbračni partner ostavitelja	66
1.2.3.2. Usvojenje u nasljednom pravu (građansko srodstvo).....	77
1.2.3.2.1 Potpuno usvojenje.....	77
1.2.3.2.2. Nepotpuno usvojenje.....	78
1.2.3.3. Vanbračno srodstvo u nasljednom pravu.....	80
1.2.3.4. Država kao zakonski nasljednik (ostavina bez nasljednika).....	81
2. Nužni nasljednici.....	84
2.1. Pojam nužnog i raspoloživog dijela i odnos sa osnovima nasljeđivanja.....	84
2.2. Nužni nasljednici (osobe koje imaju pravo na nužni dio).....	85
2.3. Veličina nužnog dijela.....	89
2.4. Povreda nužnog dijela i smanjenje raspolaganja pravnim poslovima za slučaj smrti te vraćanje poklona zbog povrede nužnog dijela.....	93
2.5. Zaštita nužnog dijela.....	96
2.6. Pravna priroda nužnog dijela.....	100
2.7. Isključenje nužnih nasljednika iz naslijeđa i lišenje nužnog dijela ukorist potomaka.....	101
2.7.1. Isključenje nužnog nasljednika iz naslijeđa.....	102
2.7.1.1. Razlozi isključenja.....	102
2.7.1.2. Obim i posljedice isključenja nužnih nasljednika iz naslijeđa.....	106
2.7.1.3. Vrijeme postojanja razloga za isključenje.....	107
2.7.1.4. Oblik (forma) i način isključenja nužnih nasljednika iz naslijeđa	107
2.7.1.5. Ocjena opravdanosti isključenja nužnih nasljednika.....	110
2.7.2. Lišenje nužnog dijela u korist potomaka.....	111
2.8. Posljedice nasljednopravne prirode nužnog dijela i način ostavljanja nužnog dijela.....	115
TREĆI DIO.....	117
Testamentarno nasljeđivanje.....	117
1. Testament kao pravni posao i osnov pozivanja na naslijeđe.....	117
1.1. Pojam testamentarnog (voljnog) nasljeđivanja.....	117
1.2. Definicija testamenta.....	117
1.3. Karakteristike (osobine) testamenta.....	118
1.4. Uvjeti za punovažnost i ništavost testamenta.....	120
1.5. Vrste testamenta.....	129
1.5.1. Svojeručni testament.....	131
1.5.2. Pismeni testament pred svjedocima (testamentum alographum).....	132
1.5.3. Sudski testament (testamentum iudiciale).....	134
1.5.4. Notarski testament	136
1.5.4.1. Pojam i značaj notarskog testamenta.....	136
1.5.4.2. Forma notarskog testamenta.....	140

1.5.4.3. Ostale napomene u vezi notarskog testamenta.....	148
1.5.4.4. Izvornik i otpisak notarske isprave o testamentu.....	149
1.5.5. Međunarodni testament.....	150
1.6. Sadržina testamenta.....	150
1.7. Detaljnije o sadržini testamenta.....	156
1.7.1. Određivanje nasljednika.....	156
1.7.2. Tereti i uvjeti.....	157
1.7.3. Legati, osnivanje zadužbine.....	159
1.7.4. Izvršioći testamenta.....	159
2. Registar testamenata.....	160
3. Čuvanje testamenta.....	161

ČETVRTI DIO.....165

Ugovorno nasljeđivanje.....	165
1. Ugovor o nasljeđivanju.....	165
1.1. Uvod.....	165
1.2. Ugovor o nasljeđivanju u Federaciji Bosne i Hercegovine.....	167
1.2.1. Uvodne napomene.....	167
1.2.2. Pojam i karakteristike ugovora o nasljeđivanju.....	168
2. Prestanak ugovora o nasljeđivanju.....	181
3. Evidentiranje ugovora o nasljeđivanju u registar testamenata i drugih nasljednopravnih poslova.....	182

PETI DIO.....183

Ostali pravni poslovi nasljednog prava.....	183
1. Uvod.....	183
2. Nasljednička izjava.....	183
2.1. Pojam, vrste i karakteristike nasljedničke izjave.....	183
2.2. Forma nasljedničke izjave.....	191
2.3. Ništavost nasljedničke izjave.....	198
3. Ugovor o odricanju od naslijeđa koje nije otvoreno.....	200
3.1. Pojam.....	200
3.2. Osnovne karakteristike i uvjeti za punovažnost.....	201
3.3. Forma ugovora o odricanju od naslijeđa koje nije otvoreno.....	205
3.4. Postupanje sa zaključenim ugovorom o odricanju od naslijeđa koje nije otvoreno.....	214
3.5. Ništavost ugovora o odricanju od naslijeđa koje nije otvoreno.....	214
4. Ugovor o ustupanju i raspodjeli imovine za života.....	217
4.1. Pojam.....	217
4.2. Uvjeti za punovažnost ugovora o ustupanju i raspodjeli imovine za života.....	219

4.3. Predmet ustupanja i raspodjele.....	222
4.4. Forma ugovora o ustupanju i raspodjeli imovine za života.....	223
4.5. Zadržavanje prava kod ugovora o ustupanju i raspodjeli imovine za života.....	236
4.6. Odgovornost za ustupiočeve dugove i pobijanje ustupanja.....	237
4.7. Obaveza jemstva između potomaka.....	238
4.8. Opozivanje ugovora o ustupanju i raspodjeli imovine za života.....	238
5. Ugovor o doživotnom izdržavanju.....	241
5.1. Pojam i pravna priroda.....	241
5.2. Sadržaj ugovora o doživotnom izdržavanju.....	244
5.3. Karakteristike ugovora o doživotnom izdržavanju i uvjeti za punovažnost.....	245
5.4. Subjekti ugovora o doživotnom izdržavanju.....	245
5.5. Raskid i poništaj ugovora o doživotnom izdržavanju.....	248
5.6. Prestanak ugovora o doživotnom izdržavanju.....	251
5.7. Odgovornost davaoca izdržavanja za dugove primaoca izdržavanja.....	251
5.8. Osiguranje prava iz ugovora o doživotnom izdržavanju i upisi u zemljišnu knjigu	253
5.9. Forma za zaključenje ugovora o doživotnom izdržavanju	256
ŠESTI DIO.....	266
Ostavinski postupak.....	266
1. Uvod.....	266
2. Pojam, vrste i obilježja vanparničnog postupka.....	267
3. Pojam i predmet ostavinskog postupka	270
4. Osnovna načela ostavinskog postupka	271
4.1. Načelo oficijelnosti.....	272
4.2. Načelo isključenja javnosti.....	273
4.3. Načelo poučavanja i upozoravanja.....	273
4.4. Načelo materijalne istine i slobodne ocjene dokaza.....	274
4.5. Načelo posrednosti i pismenosti.....	276
4.6. Načelo reducirane kontradiktornosti.....	276
4.7. Načelo sudske zaštite učesnika u postupku.....	277
4.8. Načelo jednostranačja.....	277
4.9. Načelo zabrane sporazuma o nadležnosti.....	278
5. Pokretanje ostavinskog postupka.....	278
6. Djelokrug i položaj notara kao povjerenika suda u ostavinskom postupku.....	280
6.1. Povjeravanje ostavinskog postupka.....	280
6.2. Obaveza notara za poduzimanje povjerenog posla vođenja ostavinskog postupka i oduzimanje vođenja ostavinskog postupka.....	281
6.3. Ovlaštenja i dužnosti notara kao povjerenika suda u ostavinskom postupku	283
6.4. Nadzor nad radom notara kao povjerenika suda.....	286

6.5. Nagrada i troškovi notara kao sudskog povjerenika.....	289
6.6. Izuzeće notara kao povjerenika suda u ostavinskom postupku.....	291
7. Dostava u ostavinskom postupku.....	293
8. Stranke i zastupanje u ostavinskom postupku.....	297
9. Nadležnost u ostavinskom postupku.....	304
9.1. Stvarna nadležnost.....	306
9.2. Mjesna nadležnost.....	306
9.3. Funkcionalna nadležnost.....	308
10. Prethodne radnje u ostavinskom postupku.....	310
10.1. Sastavljanje smrtovnice.....	310
10.2. Popis i procjena ostaviteljeve imovine.....	312
10.3. Mjere i radnje za osiguranje ostavine.....	315
10.3.1. Privremene mjere za osiguranje ostavine koje može poduzeti bilo koja osoba koja postupa u ime vlasti.....	316
10.3.2. Privremene mjere za osiguranje ostavine koje preduzima ostavinski sud	316
10.4. Postupak sa testamentom.....	318
10.4.1. Predaja testamenta sudu.....	318
10.4.2. Proglašenje testamenta.....	319
10.4.2.1. Proglašenje testamenta u pisanom obliku.....	320
10.4.2.2. Proglašenje usmenog testamenta o kome ne postoji pisana isprava kojoj su svjedoci usmenog testamenta svojeručno potpisali.....	321
10.4.2.3. Proglašenje nestalog ili uništenog pismenog testamenta.....	321
10.4.2.4. Dostavljanje, evidentiranje činjenica i čuvanje isprava o proglašenju testamenta	323
11. Ostavinska rasprava.....	323
11.1. Postupak kada nema imovine ili kada je iza ostavitelja ostala samo pokretna imovina.....	324
11.2. Zakazivanje ročišta za ostavinsku raspravu.....	325
11.3. Pozivanje oglasom.....	327
11.4. Zapisnik u ostavinskom postupku.....	328
11.5. Predmet ostavinske rasprave.....	331
11.5.1. Utvrđivanje smrti ostavitelja.....	332
11.5.2. Utvrđivanje sastava ostavine i upućivanje na parnicu	333
11.5.3. Pitanje prava na nasljedstvo, veličine nasljednih dijelova i prava na legat i upućivanje na parnicu zbog spora po tim pitanjima	335
11.5.4. Spor o pravu na legat ili o drugom pravu na ostavinu i upućivanje na parnicu	339
11.5.5. Dokazi i izvođenje dokaza	340
11.5.6. Davanje nasljedničke izjave na zapisnik u ostavinskom postupku.....	348

12. Odluke u ostavinskom postupku	351
12.1. Rješenje o nasljeđivanju i legatu.....	354
12.1.1. Uvod rješenja o nasljeđivanju.....	355
12.1.2. Izreka (dispozitiv) rješenja o nasljeđivanju	356
12.1.3. Obrazloženje rješenja o nasljeđivanju	358
12.1.4. Pouka o pravnom lijeku	361
12.2. Dostava rješenja o nasljeđivanju.....	361
12.3. Posebno rješenje o legatu	362
12.4. Djelomično rješenje o nasljeđivanju.....	363
12.5. Rješenje o ostavini bez nasljednika.....	365
12.6. Ispravljanje rješenja o nasljeđivanju	367
13. Pravni lijekovi u ostavinskom postupku.....	368
13.1. Prigovor i postupak povodom prigovora na rješenje notara kao povjerenika suda u ostavinskom postupku.....	369
13.2. Žalba protiv rješenja prvostepenog suda.....	372
13.3. Pravomoćnost rješenja u ostavinskom postupku.....	375
14. Učinak pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju i legatu.....	375
15. Nasljednopravni zahtjevi poslije pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju i legatu.....	377
15.1. Naknadno pronađena imovina i dopunsko rješenje o nasljeđivanju.....	377
15.2. Naknadno pronađeni ugovor o nasljeđivanju ili testament.....	378
15.3. Novi nasljednik ili legatar.....	379
15.4. Djelovanje razloga za ponavljanje postupka.....	380
16. Postupak kada je za raspravljanje ostavine nadležan inozemni organ.....	381
DODATAK I.....	385
Primjeri pojedinih pravnih poslova nasljednog prava.....	385
DODATAK II.....	437
Primjeri za pojedine radnje i odluke suda i notara kao povjerenika suda u ostavinskom postupku.....	437
RECENZIJA.....	487
LITERATURA.....	491